

Gielas Reinbeitedistrikt
v/Johan Anders Eira
9357 Tennevoll
Tlf: 77 17 71 13
Org. nr. 852211822 0

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2009/404-83	Doknr.:
Mottatt: 19 OKT 2010	
Saksber.: LP/SR/TKJ	Ark.: 778
Kopi:	Avskr.:

Fossbakken 15.okt.2010

Landbruks- og Matdepartementet
Postboks 8007 dep
0030 OSLO

Deres ref. 200900404-/TKJ

Ny reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige- Høring

Innledning

Det vises til Deres høringsbrev av 7.7.2010 der Dere sier at ” *Det som skal være tema i høringen er om konvensjonen, slik den foreligger, skal ratifiseres for påfølgende iverksetting i de to land.* ”

Gielas Reinbeitedistrikt vil beklage at forslaget til reinbeitekonvensjon først sendes på høring til de berørte reinbeitedistrikt etter at avtalen er underskrevet av jordbruks- og landbruksministrene i Sverige og Norge.

Gielas reinbeitedistrikt har en rekke ganger underveis under forhandlingene prøvd å påpeke og gi faglige innspill overfor forhandlingsdelegasjonen, Landbruks- og Matdepartementet, Utenriksdepartementet, og også Sametinget, uten at disse er tatt til følge. Gielas RBD har også bedt Utenriksdepartementet og Landbruks- og Matdepartementet om konsultasjoner i saken, men har ikke fått svar på vår henvendelse.

Det må være mulig å gjøre nødvendige endringer av forslaget slik at konvensjonen kan fungere i fremtiden. Gielas Reinbeitedistrikt har merket seg at flere samiske organer både i Sverige og Norge ikke godtar forslaget til reinbeitekonvensjon slik den nå foreligger, men ønsker at det gjøres endringer. Også den svenske jordbruksministeren sier det er mulig å gjøre endringer i følge sameradioen i Sverige,s nettsider.

Situasjonen for Gielas har vært at vi er avskåret fra å kunne bruke våre vinterbeiter i Patcajeahkil i Sverige siden 2005. Mens den norske reindriften er overlatt til svenske samebyers forgodtbefinnende i spørsmål om bruk av vinterbeiter i Sverige, har Norge vedtatt

å forlenge 1972 konvensjonen som gir de svenske reineierne fritt tilgang til beiter i Norge. Dette gir Sverige en fordelaktig situasjon. De får bruke både sommerbeiter i Norge og de avsatte vinterbeitene for norsk reindrift i Sverige.

Det vises til at norsk reindrift har hatt beiterett til vinterbeite for ca 7.000 rein i Sverige, mens svensk reindrift beiter med over 100.000 rein i Norge. Også de 7000 reinene fra Norge er avskåret fra beiting i Sverige. Dette er en tydelig ubalanse der den svenske stat ikke har oppfylt forpliktelsene ovenfor den annen lands reindrift slik gjensidigheten beskrives i den gamle traktat, Lappekodicillen. Det er oppsiktsvekkende at den svenske stat ikke har oppfylt Lappekodicillens anmodning om å vise den gode viljen til å ivareta den andre lands reindrifts behov. Traktaten mellom Norge og Sverige av 1751 er åpenbart brutt fra svensk side, tross for at de selv hevder denne traktat som gjeldende rett i Sverige.

Utifra at Gielas reinbeitedistrikt er avhengig av vinterbeiter i Sverige, stilles vi overfor følgende dilemma:

- 1) Godta en konvensjon der vi må gi avkall på et viktig vinterbeiteområde, Patcajehkil i Sverige, men som vil forplikte norske og svenske myndigheter til å følge opp bestemmelsene i konvensjonen.
- 2) Be norske myndigheter om å avvise konvensjonsforslaget og be om nye forhandlinger, med usikkerhet om hvilke endringer som kan oppnås og med en forlengelse av dagens uholdbare situasjon.

For oss er dette mer komplisert enn å stille et ja eller nei spørsmål.

Om Gielas reinbeitedistrikt

Gielas reinbeitedistrikt ligger på fylkesgrensen mellom Troms og Nordland i kommunene Bardu, Salangen, Lavangen, Gratangen og Narvik kommuner. Dette området brukes til vår-, sommer og høstbeiter. Vinterbeitene for Gielas er Njuoravuopmi og Patcajehkil i Sverige. Distriktet har et godkjent reintall på 2400 rein og for tiden 4 siidaandeler med 27 medlemmer.

De nåværende reineiere flyttet inn i Gielas reinbeitedistrikt i 1965 på oppfordring av de norske landbruksmyndigheter og ble forespeilet vinterbeiter i Sverige for 2000 rein i forbindelse med forhandlingene om 1972 konvensjonen.jnf. forarbeidende til 1972 konvensjonen. Med slike løfter og med utsikter om en fremtid for kommende generasjoner for å drive med reindrift, forlot vi trygge beiter innen Favrosorda i Troms og Vest Finnmark. Da nåværende reineiere kom til Gielas, hadde de ytre områdene, det vil si områdene nord for E6, stått tomme for rein i over 30 år. De siste som brukte de ytre områdene var familien Sikko som la ned i 1930 årene og som for øvrig hadde vært i Favrosorda i Nord- Troms tidligere, - samme distrikt som nåværende reineiere i Gielas flyttet fra.

De indre områdene i Gielas, fra E6 og innover mot svenskegrensa, ble brukt i en periode fra 1949 til 1961 av familiene Blind og Ponga som kom fra Karesuando. Noen av disse flyttet i 1961 inn i Talma sameby, mens andre gikk ut av reindriften.

Områdene i Gielas på norsk side samt Njuoravuopmi og Patcajehkil har alltid vært et eget flyttesystem, både historisk og i dag.

Gielas RBD,s merknader til forslaget til reinbeitekonvensjon

Områdeprotokollen og gjerdeprotokollen

1) Njuoravuopmi

Vi er tilfreds med at Gielas RBD erkjennes enerett til bruk av vårt høstbeite, Njuoravuopmiområdet i Sverige.

Grensegjerdet mellom Gielas og Talma fra Sjørdalen til Polnoviken (ca 4 km), er i gjerdeprotokollen bestemt at Sverige skal ha ansvaret for oppføring og vedlikehold.

Vi krever at ansvaret for gjerdet tillegges Norge. Norsk tilsyn og vedlikehold vil gi bedre kontroll med gjerdestrekningen. Det har vært gjerde på denne strekningen som er bygd av Sverige. I de senere år har det vært for mange tildragelser med riving av gjerdet, med ulovlig innflytting inn på vårt område, bortføring av vår rein gjennom gjerdet til Sverige. samt merkelige konstruksjoner av ” enveis porter” som leder rein fra vårt område til Sverige. Reindriftskontoret i Troms er kjent med disse forhold.

2) Patcajeahkil

Slik konvensjonsforslaget fremstår, vil Gielas i praksis være avskåret fra å bruke vårt vinterbeiteområde Patcajeahkil som tidligere.

Dette fordi det i konvensjonsforslaget er lagt opp til at Talma Sameby kan bruke beiteområdet fra 1. mai fram til 15. januar. Vi har ingen grunn til å tro at Talma vil unnlate å beite i området i denne perioden av året. Dette betyr at området kan brukes av andre vår, sommer, høst og tidlig vinter, noe som fører til slitasje på reinlav samt čiegar, - at snøen blir nedtrakkert, fryser til og blir ugjennomtrengelig for ytterligere beiting samme vinter, noe som fører til at reinen ikke finner nok næring. Ut fra dyrevernmessige hensyn vil det være uforsvarlig å legge ut på lange flyttinger med flokken og komme til čiegar. Verdien av Patcajeahkil som vinterbeite for oss blir illusorisk med tillatt dobbelbeiting.

Gielas krever å få enerett til å bruke Patcajeahkil som tidligere. Det kreves også oppført gjerder som stanser innsig av rein til området.

Patcajeahkil er et område som det er mulig å flytte til ”til fots” med flokken. Det andre vinterbeiteområdet det er mulig å flytte til ”til fots”, Altevatraktene i Indre Troms, som tidligere har vært brukt av reiene fra Gielas, foreslås nå fratatt oss i og med at det i konvensjonsforslaget foreslås at Talma gis enerett til området Duoddaras ved Altevatn.

Vi protesterer ikke mot dette, dersom det tilsvarende gis enerett for oss til Patcajeahkil.

3) Skaidiland / Anttis

Gielas er sammen med tre andre distrikt i Nordland og Troms tilbudt et område nordfor Pajala, - Skaidiland. Bakgrunnen for dette var blant annet at Kommisjonen av 1997 mente at Patcajeahkil alene ikke var tilstrekkelig som vinterbeite for Gielas.

Vi er usikre på kvaliteten og kapasiteten av dette beiteområdet, men tror at det kan brukes som et supplement til Patcajeagil, jnf. Reinbeitekommissjonens beitevurderinger og forslag.

Gielas RBD er innstilt på å flytte til dette området.

Det fordres at det føres opp nødvendige sperregjerder rundt hele området.

Skaidiland/ Anttis ligger også så vidt langt borte at den eneste muligheten for å flytte dit er med lastebiltransport både høst og vår. En slik flytting vil fordre store økonomiske ressurser til ny infrastruktur, gjerder, inn- og avlastingsanlegg, transport, nye husværer og strukturiltak som distriktets reindrift ikke har muligheter å bære.

For å kunne bruke området, må det settes av midler i forbindelse med reinbeitekonvensjonen til slike tiltak.

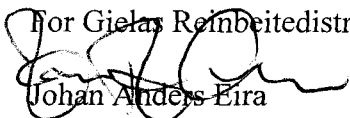
Konvensjonens artikkel 24

I konvensjonens artikkel 24 første avsnitt står det bl.a. : ” Før reinen tilbakeføres skal annet berørt reinbeitedistrikt og berørt sameby om mulig varsles.” (Vår understrekning.)

Etter vår erfaring er denne formuleringen for svak og kan misbrukes. ” **om mulig**” må strykes.

Denne bestemmelsen må harmonere med samisk sedvane og rettsfølelse, noe som for øvrig er godt ivaretatt i norsk reindriftslov av 2007, i § 29 Innsyn, § 30 Behandling av andre siidaers rein og § 31 Skilling.

For Gielas Reinbeitedistrikt

Johan Anders Eira
Leder

Kopi til:
Utenriksdepartementet
Sametinget
Norske Reindriftsamers Landsforbund
Reindriftsforvaltningen i Troms